

18. Kosholap, A., Maksymchuk, B., Branitska, T., Martynets, L., Boichenko, A., Stoliarenko, O., Matsuk, L., Surovov, O., Stoliarenko, O., & Maksymchuk, I. (2021). Neuropsychological Bases of Self-Improvement of Own Physical Health of Future Teachers in the Course of University Education. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 12(3), 171-190. <https://doi.org/10.18662/brain/12.3/226>

19. Sheremet M., Leniv Z., Loboda V., Maksymchuk B. (2019) The development level of smart information criterion for specialists' readiness for inclusion implementation in education. Information Technologies and Learning Tools, 72, 273-285. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2561>

20. Behas, L., Maksymchuk, B., Babii, I., Tsymbal-Slatvinska, S., Golub, N., Golub, V. ... Maksymchuk, I. (2019). The influence of tempo rhythmic organization of speech during gaming and theatrical activities on correction of stammering in children. Journal of Physical Education and Sport, 19 (4), 1333-1340. <http://efsupit.ro/images/stories/august2019/Art%20193.pdf>

21. Bezliudnyi O., Kravchenko O., Maksymchuk B., Mishchenko M., Maksymchuk, I. (2019) Psycho-correction of burnout syndrome in sports educators (2019). Journal of Physical Education and Sport, 19 (3), Art 230 pp. 1585. <http://efsupit.ro/images/stories/septembrie2019/Art%20230.pdf>

22. Halaidiuk, M., Maksymchuk, B., Khurtenko, O., Zuma, I., Korytko, Z., Andrieieva, R. ... Maksymchuk, I. (2018). Teaching approaches in extracurricular physical activities for 12-14-year-old pupils under environmentally unfavourable conditions. Journal of Physical Education and Sport, 18 (4), 2284–2291. <http://efsupit.ro/images/stories/decembrie2018/Art%20344.pdf>

23. Maksymchuk, I., Maksymchuk, B., Frytsiuk, V., Matviichuk, T., Demchenko, I., Babii, I. ... Savchuk, I. (2018). Developing pedagogical mastery of future physical education teachers in higher education institutions. Journal of Physical Education and Sport, 18 (2), 810–815. <http://efsupit.ro/images/stories/iunie2018/Art%20119.pdf>

24. Sitovskiy A., Maksymchuk B., Kuzmenko V., Nosko Y., Korytko Z., Bahinska O. ... Maksymchuk, I. (2019). Differentiated approach to physical education of adolescents with different speed of biological development (2019). Journal of Physical Education and Sport, Vol.19 (3), Art 222, pp. 1532 – 1543. <http://efsupit.ro/images/stories/august2019/Art%20192.pdf>

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.12(144).33

УДК 355.233.22; 159.9.075

Хален В. В.,
старший викладач – начальник парашутно-десантної служби кафедри тактико-спеціальної підготовки командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України, Саморок М. Г.,
викладач парашутно-десантної підготовки кафедри тактико-спеціальної підготовки командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України, Грачик Марек,
кандидат наук з фізичної культури, магістр психології, доцент, доцент кафедри психології Гданського університету фізичного виховання та спорту м. Гданськ, Польща Поляков І. О.,
кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри фізичного виховання Національного технічного університету «ХПІ», Грделідзе С. Р.,
доцент кафедри фізичного виховання Національного технічного університету «ХПІ», Пастернацький В. В.,
старший викладач кафедри гімнастики та спортивних єдиноборств Навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту і реабілітації Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського,

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПСИХОФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІДРОЗДІЛІВ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДО ВИКОНАННЯ СТРИБКА З ПАРАШУТОМ

Враховуючи результати аналізу науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури, членами науково-дослідної групи встановлено, що питанням визначення ключових складників, а також компонентів (провідних домінант) необхідних для розроблення майбутньої методики формування психофізичної готовності представників інституцій сектору безпеки і оборони України (СБОУ), зокрема військовослужбовців Національної гвардії України (НГУ) підрозділів спеціального призначення до виконання стрибка з парашутом – присвячено недостатню кількість науково-методичних праць, що потребує подальших наукових досліджень та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку наукової розвідки. Головною метою дослідження є визначення ключових складників необхідних для розроблення методики формування психофізичної готовності військовослужбовців НГУ підрозділів спеціального призначення до виконання стрибка з парашутом. В процесі дослідно-аналітичної роботи були використані наступні методи: аксіоматичні, ідеалізації, історичні і логічні, сходження від конкретного, формалізації, тощо. В результаті теоретичного дослідження нами визначені ключові складники (формуючі блоки) необхідні для розроблення майбутньої методики формування психофізичної готовності військовослужбовців НГУ підрозділів спеціального призначення до виконання стрибка з парашутом, а саме: 1) блок фізичної та спеціальної фізичної

підготовки; 2) психологічний блок; 3) блок парашутно-десантної підготовки; 4) психофізичний блок; 5) практичний блок. Членами науково-дослідної групи очікується, що урахування зазначених вище ключових складників (формуючих блоків) забезпечить якісному опануванню представниками інституцій СБОУ досліджуваної категорії теоретичним та практичним матеріалом необхідним для виконання ними завдань за призначенням із використанням стрибків із парашутом у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності.

Ключові слова: військовослужбовці, готовність, повітряно-десантна підготовка, прикладні навички, професійні компетентності, психофізична готовність, спеціальна фізична підготовка, теорія, фізична підготовка

Khalep Volodymyr, Samorok Maxim, Graczyk Marek, Poliakov Ihor, Grzelidze Serhii, Pasternatskyi Vyacheslav. Theoretical aspects of formation of psychophysical readiness of servicemen of special purpose units to perform parachute jump. Taking into account the results of the analysis of scientific-methodical, special and reference literature, members of the research group found that the issue of identifying key components and components (leading dominants) needed to develop future methods of forming psychophysical readiness of security and defense institutions of Ukraine (SDIU), in particular, servicemen of the National Guard of Ukraine (NGU) units of special purpose to perform parachute jump – is devoted to the lack of scientific and methodological work, which requires further research and emphasizes the relevance and practical component of the chosen area of scientific research. The main purpose of the study is to determine the key components necessary for the development of methods for forming the psychophysical readiness of NGU servicemen of special purpose units to perform parachute jumping. In the process of research and analytical work, the following methods were used: axiomatic, idealization, historical and logical, convergence from the specific, formalization, and so on. As a result of theoretical research, we have identified the key components (forming blocks) necessary for the development of future methods of forming the psychophysical readiness of NGU servicemen of special units to perform parachute jump, namely: 1) block of physical and special physical training; 2) psychological block; 3) parachute training unit; 4) psychophysical unit; 5) practical unit. The members of the research group are expected to take into account the above key components (forming blocks) to provide high-quality mastering by SDIU institutions of the studied category of theoretical and practical material necessary for them to perform their assigned tasks using parachute jumps in various combat (operational) conditions. activities.

Keywords: military, readiness, airborne training, applied skills, professional competencies, psychophysical readiness, special physical training, theory, physical training

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Сучасний етап розбудови інституцій сектору безпеки і оборони України передбачає впровадження в систему підготовки особового складу новітнього озброєння, техніки, екіпіровки тощо. В програми професійної підготовки представників інституцій сектору безпеки і оборони України (СБОУ) впроваджуються нові стандарти, а також відомчі інструкції, нормативно-правові документи тощо, які інтенсифікують систему підготовки висококваліфікованих кадрів для «силових структур» України, у тому числі тих, які проходять службу в підрозділах спеціального призначення. Враховуючи вище викладене, на сьогодні актуальним є удосконалення системи фізичної, тактичної, вогневої, парашутно-десантної, тощо підготовки особового складу підрозділів спеціального призначення військовослужбовців (правоохоронців) інституцій СБОУ, зокрема військовослужбовців Національної гвардії України, що забезпечить ефективне та надійне виконання ними завдань за призначенням в реаліях сьогодення. Варто зауважити, що військовослужбовці підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України (НГУ) виконують завдання за призначенням у різних клімато-географічних умовах, станах доби, у різну пору року, на землі, під землею тощо, а також у повітряному просторі із використанням сучасних засобів (новітніх зразків парашутів та парашутних систем) і відповідних технік десантування. У зазначених обставинах прослідковується важливість психофізичної готовності (інтегральний показник сформованості готовності, а також професійних компетентностей) військовослужбовців зазначеної вище категорії до дій в екстремальних умовах.

Враховуючи вище зазначене, на сьогодні актуальним та своєчасним є визначення ключових складників (формуючих блоків) необхідних для розроблення майбутньої методики (програми) формування психофізичної готовності військовослужбовців НГУ підрозділів (представників інституцій СБОУ) спеціального призначення до виконання стрибка з парашутом за різних умов службово-бойової (оперативної) діяльності. Дослідження виконано відповідно до планів науково-дослідної роботи: кафедри тактико-спеціальної підготовки командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України, кафедри фізичного виховання Національного технічного університету «ХПІ» та профільних кафедр закладів вищої освіти, вищих військових навчальних закладів інституцій сектору безпеки і оборони України відповідно до договорів про міжкафедральну співпрацю (сумісний ініціативний науковий проєкт «Десантування», 2021 р.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій у обраному напрямі дозволив визначити низку учених: В. Шемчука, О. Хацаюка, В., Соколовського, А. Ковтуненка, О. Корнієнка, Ю. Муштатова [1], О. Хацаюка, О. Моргунова, О. Яреценка [2], О. Khatsaiuk, М. Medvid, В. Maksymchuk, О. Kurok [3] та інших фахівців (Д. Грищенко, В. Кирпенка, Г. Сухорада, О. Петрачкова, Ю. Фіногенова, А. Чуха), які у своїх працях висвітили актуальні питання формування готовності представників інституцій СБОУ до виконання завдань за призначенням із акцентованим використанням засобів фізичної (спеціальної фізичної) підготовки. Не менш цікавими, виконаними на високому науково-методичному рівні є напрацювання учених: М. Самойлова, Н. Альохіна [4], М. Корольчука, В. Крайнюка [5], О. Колесніченка [6] та інших фахівців обраного напрямку наукової розвідки (Н. Височіної, М. Герасименка, К. Задорожного, С. Романчука, Н. Сергійенка) – у яких окреслено шляхи та ефективні методики формування психологічної стійкості представників інституцій СБОУ до впливу несприятливих факторів службово-бойової діяльності. Цікавими за своїм змістом та сутнісними характеристиками є напрацювання учених: О. Столяренка [7], І. Приходька [8], Н. Височіної, Л. Гуніної, О., Хацаюка, Л.

Котляренко, Р. Головащенко, А. Івченка [9] та інших учених і практиків (С. Албула, Г. Бондарева, В. Гурського, Ю. Павлової, М. Товми) – у яких визначаються сучасні та ефективні педагогічні моделі (технології, методики, програми тощо), які забезпечують формування психофізичної готовності представників інституцій СБОУ підрозділів спеціального призначення до виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності.

Заслужують уваги роботи провідних учених і практиків: Г. Соборнова [10], О. Блінова [11], А. Горіна, В. Ткаченка [12] та інших фахівців обраного напрямку (М. Ахмедієва, В. Розова, М. Саморока, К. Тичкіна, В. Халепа) – у яких розкрито актуальні питання формування готовності представників різних груп населення до здійснення парашутних стрибків із використанням сучасного екіпування та ефективних технік десантування з повітряного судна, а також спеціальних тренажерів. Підсумовуючи результати аналізу науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури (результати моніторингу Інтернет-джерел), членами науково-дослідної групи у складі: В. Халепа, М. Саморока, Г. Марека, І. Полякова, С. Грдзелідзе, В. Пастернацького (провідні учені і практики з досліджуваної проблематики) встановлено, що питанням визначення ключових складників, а також компонентів (провідних домінант) необхідних для розроблення майбутньої методики формування психофізичної готовності представників інституцій СБОУ, зокрема військовослужбовців НГУ підрозділів спеціального призначення до виконання стрибка з парашутом – присвячено недостатню кількість науково-методичних праць, що потребує подальших наукових досліджень та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку наукової розвідки.

Мета статті. Головною метою дослідження є визначення ключових складників необхідних для розроблення методики формування психофізичної готовності військовослужбовців НГУ підрозділів спеціального призначення до виконання стрибка з парашутом. Для досягнення мети дослідження планувалося вирішити наступні завдання: здійснити моніторинг Інтернет-ресурсів (аналіз науково-методичних джерел) у напрямі формування готовності представників інституцій СБОУ до виконання завдань за призначенням із акцентованим використанням засобів фізичної та спеціальної фізичної підготовки; провести аналіз спеціальної науково-методичної та довідкової літератури у напрямі формування психологічної стійкості представників інституцій СБОУ до впливу несприятливих факторів службово-бойової діяльності; визначити ефективні педагогічні моделі, технології (методики), які забезпечують формування психофізичної готовності представників інституцій СБОУ підрозділів спеціального призначення до виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності; проаналізувати спеціальні науково-методичні джерела у напрямі формування готовності представників різних груп населення до здійснення парашутних стрибків із використанням сучасного екіпування та ефективних технік десантування з повітряного судна.

Методи дослідження. Під час дослідження були використані наступні методи: аксіоматичні, ідеалізації, історичні і логічні, сходження від конкретного, формалізації, тощо. Крім цього було використано власний досвід організації системи парашутно-десантної, фізичної та спеціальної фізичної підготовки військовослужбовців, правоохоронців (представників різних груп населення) інституцій СБОУ, а також досвід бойових дій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теоретичне дослідження організовано у два етапи (січень – грудень 2021 р.). Упродовж першого етапу (січень – травень 2021 р.), членами науково-дослідної групи (НДГ) проведено аналіз науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури (моніторинг Інтернет-ресурсів) у обраному напрямі дослідження. В результаті дослідно-аналітичної роботи нами встановлено, що провідну роль у формуванні професійних компетентностей військовослужбовців досліджуваної категорії відіграє – фізична (спеціальна фізична), а також психологічна підготовка. Крім цього, в результаті аналізу спеціальної науково-методичної літератури [3, 4, 11] (відомчих керівних документів з організації парашутно-десантної підготовки представників інституцій СБОУ підрозділів спеціального призначення [13, 14]) встановлено, що успіх в процесі виконання завдань за призначенням відіграє також технічна підготовленість військовослужбовців (правоохоронців), яка може бути оцінена кількісними та якісними показниками. Використовуючи сучасні методи (експериментальні методики) дослідження основних показників прикладних рухів досліджуваних військовослужбовців можливим є визначення:

- загальної кількості тренувальних завдань (елементів) в системі практичної підготовки; загальної кількості та складності виконання навчально-тренувальних парашутних стрибків; середньої інтенсивності програми; кількості елементів найвищої складності під час виконання тренувальних завдань; коефіцієнту складності елементів та надійності їх виконання (під час стрибків з парашутом), тощо. У динаміці другого етапу (червень – грудень 2021 р.), членами НДГ здійснено визначення ключових складників, а також формуючих блоків, які необхідні для розроблення майбутньої методики формування психофізичної готовності військовослужбовців НГУ підрозділів спеціального призначення до виконання стрибка з парашутом (див. табл. 1).

Таблиця 1

Ключові складники (формуючих блоки), які необхідні для розроблення майбутньої методики формування психофізичної готовності військовослужбовців НГУ підрозділів спеціального призначення до виконання стрибка з парашутом

№ з/п	Змістова частина навчально-тренувальних занять на етапі формування професійних компетенцій військовослужбовців досліджуваної категорії	Описова характеристика тематики навчально-тренувальних занять (прикладні методики формування психологічної готовності військовослужбовців)
І. Блок фізичної та спеціальної фізичної підготовки		
1.1	Фізична підготовка.	Розвиток та удосконалення основних фізичних якостей: сили, швидкості, витривалості, спритності. Формування необхідного рівня фізичної підготовленості до виконання завдань за призначенням. Використання фізичних вправ

		(функціональних комплексів) передбачених відомчими документами.
1.2	Спеціальна фізична підготовка.	Розвиток та удосконалення військово-прикладних навичок необхідних для виконання парашутних стрибків. Формування професій-них компетенцій засобами спеціальної фізичної підготовки необхідних для виконання парашутних стрибків. Використання спеціальних комплексів (високофункціональ-них фізичних вправ), які забезпечують готов-ність військовослужбовців до виконання парашутних стрибків (десантування) із різних типів літальних апаратів.
II. Психологічний блок		
2.1	Методика «Мімічних дій».	Моделювання умов навмисної затримки (прояву) зміни виразних рухів. Формування позитивних емоцій у парашутистів шляхом використання методики «Мімічних дій».
2.2	Особливості подолання негативних психофізичних станів (психофізичної напруженості).	Під час активного контролю за своїм станом при повітряно-десантній підготовці, рекомен-дується виконувати тренування по подоланню психічної (психофізичної) напруженості. В процесі практичних тренувань доцільно використовувати систему самоконтролю за зовнішнім проявом напруженості та визначення ефективних шляхів її подолання. Під час зниження напруженості підвищується стійкість ряду психічних і рухових функцій (удосконалюється розподіл та перемикання уваги, підвищується координація рухів та тактильна чутливість, збільшується амплітуда та швидкість прикладних дій, тощо.
2.3	Основи аутогенного тренування.	Виконання вправ на розслаблення і зняття напруги з різних груп м'язів. Формування уміння раціонально розслабитися (сприяє прискоренню відновлення нервово-м'язової працездатності). Вивчення ефективних словес-них формул.
2.4	Розвиток довільної уваги та уміння концентрувати увагу парашутиста.	Формування навичок концентрації уваги на досягнення результату (ефективному викона-нню завдань за призначенням). Формування уміння управління довільною увагою, а також навмисною зміною спрямованості уявлень (думок). Формування уміння відповідно до свого бажання вчасно відвернутися від збуджуючих, а також стомлюючих подраз-ників, уміння скерувати (зосередити) увагу на потрібний об'єкт, швидко з максимальною інтенсивністю уваги, включитися в роботу в необхідний час, тощо.
2.5	Методика формування почуття впевненості у власних силах.	Вивчення методик (психологічних технік) активізації почуття впевненості парашутиста у власних силах. Формування впевненості у власних силах здійснюється відповідно до ефективної, раціональної, а також критичної перевірки (оцінювання) умов виконання завдань за призначенням, власних сил (можливостей). Зміцненню впевненості парашутисту сприяє раціонально організована та своєчасно доведена інформація щодо майбутніх умов підготовки (виконання стрибка з парашутом).
2.6	Методика ідеомоторного тренування.	Сутність ідеомоторних вправ полягає у тому, що парашутист у стані аутогенного розслаблення виконує уявлення конкретного парашутного стрибка від моменту посадки в повітряне судно до прибуття його до місця збору підрозділу на майданчику приземлення. При цьому в залежності від умов виконання ідеомоторного тренування уявлення дії супроводжуються (чи не супроводжуються) відповідними рухами по підготовці і здійсненню парашутного стрибка.
2.7	Методика психічної саморегуляції.	Формування навичок управління власними психічними

		станами. Досягається шляхом аутотренінгу – який безпосередньо впливає на психічні процеси і стан парашутиста, а також і на хід формування його готовності та психологічної стійкості.
III. Блок парашутнодесантної підготовки		
3.1	Теоретичні аспекти здійснення стрибків з парашутом.	Вивчення історії розвитку парашутизму у світі. Ознайомлення та вивчення із класифікацією стрибків з парашутом. Вивчення особливостей впливу атмосфери на парашутиста під час здійснення стрибка.
3.2	Матеріальна частина основних типів десантних парашутів.	Ознайомлення із призначенням, технічно-експлуатаційними характеристиками та будовою парашутів, які прийняті на озброєння
<i>продовження таблиці 1</i>		
		у ЗСУ (інші інституції СБОУ). Ознайомлення із призначенням, технічно-експлуатаційними характеристиками (устроєм) основних типів запасних парашутів.
3.3	Технічні особливості (основні етапи) та методика укладки основних десантних парашутів.	Вивчення ключових етапів (удосконалення методик) укладки парашутів, які прийняті на озброєння у ЗСУ (інші інституції СБОУ).
3.4	Правила виконання навчально-тренувальних стрибків з парашутом.	Вивчення загальних правил здійснення стрибків з парашутом, обов'язків військовослужбовців під час польоту. Ознайомлення із порядком закріплення зброї, спорядження, радіостанції, засобів індивідуального захисту на військовослужбовцях під час підготовки до здійснення стрибка. Вивчення дій військовослужбовців в повітрі та при приземленні. Ознайомлення із порядком застосування запасного парашуту. Ознайомлення із основними техніками забезпечення виживання парашутистів в особливих випадках. Вивчення правил зібрання парашута після стрибка (польова зборка). Ознайомлення із порядком (технікою) застосування запасного парашуту.
IV. Психофізичний блок		
4.1	Психологічна діагностика та корекція.	У подальшій дослідно-аналітичній роботі (етапах дослідження) рекомендується вико-ристання наступних методів: методики багатофакторного дослідження особистості Р. Кеттелла та Фрайбурський особистісний опитувальник. Для якісної діагностики нейротизму, екстраверсії (інтроверсії), як базисних особистісних вимірів, рекомендується до застосування опитувальник Г. Айзенка. З метою виявлення потенційних психологічних можливостей осіб, які здійснюють парашутно-десантну підготовку рекомендується до застосування методика оцінки психічної активації інтересу, емоцій-ного тону, напруги і комфортності. Особливості мотивації до здійснення військовослужбовцями досліджуваної категорії стрибків з парашутом доцільно визначити за допомогою анкетування. Діагностику моти-ваційно-потребової сфери військовослужбов-ців, які здійснюють стрибки з парашутом доцільно провести із використанням методики встановлення соціально-психологічних устано-вок особистості О. Потьомкіної. Визначення готовності військовослужбовців досліджуваної категорії до ризику рекомендується здійснити за допомогою методика готовності до ризику Шуберта (додатково діагностика за допомогою методика Т. Елерса. – визначає готовність індивіда до ризику). Рівень тривожності індивіда доцільно визначити за методикою
		Тейлора в адаптації (Т. Немчінов). З метою діагностики рівня нервово-психічної стійкості військовослужбовців

		доцільним є використання методики діагностики нервово-психічної стійкості, ризику дезадаптації в стресі, розроблена в Санкт-Петербурзькій військовій академії спеціально для відбору осіб, які здатні до роботи в екстремальних ситуаціях. Ставлення військовослужбовців, які здійснюють стрибки з парашутом до оточуючих планується діагностуватися за допомогою методики визначення рівня емпатійних здібностей В. Бойка. Крім цього, з метою визначення ставлення військовослужбовців досліджуваної категорії до життєвих цінностей рекомендується використати методику «Ціннісні орієнтації» М. Рокіча. Домінуючі інстинкти у військовослужбовців підрозділів спеціального призначення планується здійснити за методикою В. Гарбузова.
4.2	Комплексні психофізичні тренування.	Виконання спеціальних рухових вправ (прикладних фізичних вправ), які забезпечують позитивну регуляцію емоційних станів.
4.3	Спеціалізовані (комплексні) дихальні вправи.	Виконання дихальних вправ (у різному ритмі, із різним співвідношенням тривалості вдиху та видиху, з послідовними паузами між ними) у залежності від їхнього призначення.
4.4	Методика антиципації.	Впровадження у систему парашутнодесантної підготовки спеціалізованих вправ (психофізичних комплексів), які забезпечують формування антиципації (в особливих випадках польоту і спуску на парашуті).
V. Практичний блок		
5.1	Практична підготовка військовослужбовців до виконання навчально-тренувальних стрибків з парашутом.	Контрольно – перевірочне укладення людських десантних парашутів (контрольне виконання нормативів: «Укладення парашутів Д-1-5 сер 6, Д-1-5у, 3 – 5»; «Підгонка підвісної системи»; «Перевірка парашутів перед стрибком». Підготовка до заліку на допуск до практичного виконання стрибків з парашутом. Виконання стрибків із різними типами парашутів.
5.2	Підготовка до десантування із вертольотів за допомогою з'ємного бортового обладнання АДАПТЕР – М1 (КАНАТ).	Вивчення порядку десантування. Вивчення технічного обладнання АДАПТЕР – М1 та КАНАТ. Виконання підготовчих вправ для спуску. Тренування спусків на тренажері. Виконання тренувальних стрибків.

Нами очікується, що впровадження у змістову частину майбутньої методики формування психофізичної готовності військовослужбовців НГУ (представників інституції СБОУ) підрозділів спеціального призначення до виконання стрибка з парашутом зазначених вище ключових складників, а також формуючих блоків (табл. 1), сприятиме – формуванню їх здатності виконувати завдання у складі груп (загонів) спеціального призначення у спеціальних операціях з припинення діяльності не передбачених законом воєнізованих, або збройних формувань, організованих злочинних груп і організацій, а також у заходах, пов'язаних із припиненням терористичної діяльності на території України, які потребують десантування парашутним та безпарашутним способами із транспортно-бойових вертольотів (літаків).

Таким чином, поставлені перед нами завдання виконані, а головна мета дослідження – досягнута.

Висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. В результаті теоретичного дослідження нами визначені ключові складники (формуючі блоки) необхідні для розроблення майбутньої методики формування психофізичної готовності військовослужбовців НГУ підрозділів спеціального призначення до виконання стрибка з парашутом, а саме: 1) блок фізичної та спеціальної фізичної підготовки; 2) психологічний блок; 3) блок парашутнодесантної підготовки; 4) психофізичний блок; 5) практичний блок.

Членами науково-дослідної групи очікується, що урахування зазначених вище ключових складників (формуючих блоків) забезпечить якісному опануванню представниками інституції СБОУ досліджуваної категорії теоретичним та практичним матеріалом необхідним для виконання ними завдань за призначенням із використанням стрибків із парашутом у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності.

Результати теоретичного дослідження впроваджені у систему парашутно-десантної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України (курсантів командно-штабного факультету, груп спеціального призначення Національної академії національної гвардії України). Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають розроблення методики формування психофізичної готовності військовослужбовців НГУ підрозділів спеціального призначення до виконання стрибка з парашутом.

Література

1. Шемчук В., Хацяк О., Соколовський В., Ковтуненко А., Корнієнко О., Муштатов Ю. Формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів до дій в умовах радіаційної, хімічної та біологічної небезпеки. Військова освіта. Київ,

2021. – № 1 (43). С. 360-381.

2. Хацаюк О.В., Моргунов О.А., Ярещенко О.А. Напрямки розвитку військово-прикладних навичок застосування засобів індивідуального захисту та активної оборони курсантами-правоохоронцями. Честь і закон. Харків, 2017. – № 4 (63). С. 49-56.

3. Khatsaiuk, O., Medvid, M., Maksymchuk, B., Kurok, O., Dziuba, P., Tyurina, V., Chervonyi, P., Yevdokimova, O., Levko, M., Demchenko, I., Maliar, N., Maliar, E., & Maksymchuk, I. (2021). Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala, 13 (2), 457-475. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/4-31>.

4. Самойлов М.Г., Альохіна Н.В. Специфіка служби в аеромобільних військах та особливості впливу стрибків з парашутом на психіку воїнів – десантників. Проблеми екстремальної та кризової психології. Харків, 2007. – Вип. 1. С. 265-275.

5. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах : навч. посібн. Київ : Ніка-Центр, 2006. 580 с.

6. Колесніченко О.С. Психологічна готовність військовослужбовців Національної гвардії України до службово-бойової діяльності поза межами пункту постійної дислокації : монографія. Харків : НАНГУ, 2016. 335 с.

7. Столяренко О.Б. Психологія особистості : навч. посібн. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 280 с.

8. Приходько І.І. Психологія екстремальної діяльності : навч. посібн. Харків : НАНГУ, 2016. 571 с.

9. Височіна Н., Гуніна Л., Хацаюк О., Котляренко Л., Головащенко Р., Івченко А. Модель психофізичної готовності майбутніх офіцерів до виконання завдань за призначенням. Військова освіта. Київ, 2021. – № 1 (43). С. 24-43.

10. Соборнов Г.Н. Парашютний спорт : учебн. пособ. Киев : «Здоровье», 1982. 347 с.

11. Блінов О.А. Система активних елементів психологічної підготовки десантника до виконання парашутного стрибка. Наукові записки Харківського університету Повітряних Сил. Соціальна філософія, психологія. Харків, 2007. – Вип. 1 (27). С. 168-174.

12. Горин А.В., Ткаченко В.Е. Обучение стрельбе с помощью стрелкового тренажера SKATT : монографія. Орел : «ООО ПФ Картуш», 2014. 94 с.

13. Халеп В.В. Парашутно-десантна підготовка : РПНД. Харків : НАНГУ, 2021. 13 с.

14. Настанова з повітрянодесантної служби (НПДС-2006, наказ КСВЗСУ від 17 травня 2006 року № 205) : настанова. Київ : МОУ, 2006. 252 с.

References

1. Shemchuk V., Khatsaiuk O., Sokolovsky V., Kovtunencko A., Kornienko O., Mushtatov Yu. Formation of professional competencies of future officers to act in conditions of radiation, chemical and biological danger. Military education. Kyiv, 2021. – № 1 (43). p. 360-381.

2. Khatsaiuk O., Morgunov O., Yareshchenko O. Directions of development of military-applied skills of application of means of individual protection and active defense by cadets-militiamen. Honor and law. Kharkiv, 2017. – № 4 (63). p. 49-56.

3. Khatsaiuk, O., Medvid, M., Maksymchuk, B., Kurok, O., Dziuba, P., Tyurina, V., Chervonyi, P., Yevdokimova, O., Levko, M., Demchenko, I., Maliar, N., Maliar, E., & Maksymchuk, I. (2021). Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala, 13 (2), 457-475. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/4-31>.

4. Samoilov M., Alekhina N. Specifics of service in airmobile troops and features of the impact of parachuting on the psyche of paratroopers. Problems of extreme and crisis psychology. Kharkiv, 2007. – Issue. 1. p. 265-275.

5. Korolchuk M., Krainyuk V. Socio-psychological support of activity in ordinary and extreme conditions: Tutorial. Kyiv : Nika-Center, 2006. 580 p.

6. Kolesnichenko O. Psychological readiness of servicemen of the National Guard of Ukraine for service and combat activities outside the boundaries of the permanent deployment point: monograph. Kharkiv : NANGU, 2016. 335 p.

7. Stolyarenko O. Psychology of personality: Tutorial. Kyiv : Center for Educational Literature, 2012. 280 p.

8. Prikhodko I. Psychology of extreme activity: Tutorial. Kharkiv : NANGU, 2016. 571 p.

9. Vysochina N., Gunina L., Khatsayuk O., Kotlyarenko L., Golovashchenko R., Ivchenko A. Model of psychophysical readiness of future officers to perform assigned tasks. Military education. Kyiv, 2021. – № 1 (43). p. 24-42.

10. Sobornov G. Parachute sport: Tutorial. Kyiv : "Health", 1982. 347 p.

11. Blinov O. The system of active elements of psychological training of a paratrooper to perform a parachute jump. Scientific notes of Kharkiv University of the Air Force. Social philosophy, psychology. Kharkiv, 2007. – Issue. 1 (27). p. 168-174.

12. Gorin A., Tkachenko V. Training in shooting with the help of the shooting simulator SKATT : monograph. Oreil : ООО PF Kartush, 2014. 94 p.

13. Halep V. Parachute training : RPND. Kharkiv: NANGU, 2021. 13 p.

14. Instruction on Airborne Service (NPDS-2006, Order of the Com. of the LF of the AFU of May 17, 2006 № 205) : Instruction. Kyiv: Ministry of Defence Ukraine, 2006. 252 p.